

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота

З корейської філології

на тему:

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ
НА УКРАЇНСЬКУ НА ПРИКЛАДІ КОРЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ 21 СТОРІЧЧЯ**

Студентки групи Пкор20-20

факультету сходознавства

денної форми навчання

Освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша – корейська

Бишенко Дар'ї Володимирівни

Науковий керівник:

Семеряко Ольга Віталіївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ	6
1.1 Фразеологізми як функціональні одиниці мови та мовлення.....	6
1.2 Структура та класифікація фразеологічних одиниць.....	10
1.3 Складності перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську.....	15
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ НА ПРИКЛАДІ КОРЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	21
.....	21
2.1. Особливості перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську.....	21
2.2. Переклад корейських фразеологізмів на українську мову на прикладі корейської літератури 21 сторіччя.....	26
Висновки до розділу 2.....	31
ВИСНОВКИ	33
АНОТАЦІЯ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	38

ВСТУП

Вивчення особливостей фразеологічних одиниць на сучасному етапі розвитку мови є одним з актуальних питань лінгвістики. Тривалий час фразеологію не сприймали як окрему лінгвістичну дисципліну. Її проблематику розглядали в наукових працях, присвячених лексикології, стилістиці, граматиці, лексикографії, загальному мовознавстві та історії мови. Нині фразеологія перетворилася на самостійну лінгвістичну дисципліну, яка має свій об'єкт і методи дослідження.

Фразеологізми виникали в різні періоди часу, вони існують у всіх мовах, є спонтанними за своєю природою, мають за основу спостереження людини як за своїм тілом, так і за іншими явищами навколишнього світу, за поведінкою людей і тварин, за різними ситуаціями. Фразеологічні одиниці у корейській мові служать для вираження не тільки фізичних, а й емоційних станів людини.

Переклад фразеологічних одиниць завжди буде актуальною темою, оскільки передача іншомовних фразеологізмів може призвести до ряду труднощів. Оскільки фразеологія є відкритою підсистемою мови, що постійно поповнюється новими одиницями, дослідження джерел фразеології стає більш складним завданням. Крім того, оскільки фразеологічні вирази відображають об'єктивну дійсність, для їх дослідження важливо враховувати не тільки мовні, але і позамовні фактори, які інколи сягають своїм корінням давнини.

Фразеологічні вирази відіграють надзвичайно важливу роль у мові завдяки їх семантичній насиченості, образності, стислості та виразності. Зокрема, фразеологізми широко використовуються в усному мовленні та літературі. Вибір того чи іншого типу перекладу фразеологізмів залежить від їхніх особливостей, тому

перекладач повинен розуміти їх значення, яскравість та виразність, щоб правильно передати їх у перекладі.

Переклад фразеологічних сполучень є надзвичайно важливою темою як для теорії, так і для практики перекладу. Автентичний переклад фразеологізмів викликає значні труднощі, оскільки вони мають розмовне забарвлення, афористичність, образність та лаконізм. Використання фразеологізмів поширене як у художній літературі та публіцистиці, так і в живому мовленні. Ці питання необхідно розглядати як загальну проблему перекладу, а не тільки як проблему перекладу художньої літератури (Гречина, 2020).

Тому аналіз і дослідження взаємозв'язків мови, культури та менталітету народу є одним із важливих завдань сьогодення. Адже саме в мові виявляється характер і духовний овид нації, її світобачення, зокрема національна мовна картина світу. (П'ятковська, 2014, с. 94) Важливо досліджувати фразеологізми корейської мови, які відрізняються простотою граматичного, лексичного і смислового оформлення, а також образним характером. Їх особливість полягає в великій кількості образних виразів, що відрізняє фразеологію корейської мови від інших мов. Це питання не лише стосується перекладу художніх творів, але й має загальну важливість для всіх видів перекладу.

Актуальність теми полягає у необхідності вивчення особливостей фразеології в корейській мові. Корейська мова містить значну кількість фраз, які є ефективним засобом створення більш точного і виразного перекладу, допомагає передати емоції та настрої більш точно. Однак, при перекладі літературних або наукових текстів з корейської мови на українську, часто виникає проблема перекладу фразеологізмів. Фразеологізми корейської мови мають **власні** особливості, які потребують додаткового розуміння і вивчення, адже деякі фразеологізми можуть мати культурний контекст, який потрібно врахувати при перекладі. Тому, дослідження цієї теми може стати цікавим внеском у розвиток міжкультурної комунікації та сприяти поліпшенню якості перекладу.

Вивченням фразеологічних одиниць займалися багато дослідників, такі як: Н. Венжинович, Л. Савченко, І. Гуменюк, С. Денисенко, Мін Хенсік, Пак Мангю, Ту Чонга, Хо Соку, Кім Хесук та інші.

Мета роботи: дослідити особливості перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську.

Завдання дослідження:

- дослідити фразеологізми як функціональні одиниці мови та мовлення;
- розглянути структуру та класифікацію фразеологічних одиниць;
- виявити складності перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську;
- дослідити особливості перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську;
- проаналізувати переклад корейських фразеологізмів на українську мову на прикладі корейської літератури 21 сторіччя.

Об'єкт дослідження: фразеологізми корейської мови.

Предмет дослідження: фразеологічні одиниці у корейській літературі 21 сторіччя.

Матеріалом дослідження стала корейська література 21 сторіччя, а саме: Чо Намджу «Кім Джійон, 1982 року народження».

Наукова новизна. Уперше розглянуто фразеологічні одиниці в корейській літературі 21 сторіччя, проаналізовано способи перекладу фразеологізмів.

Практичне значення полягає у поглибленні відомостей з фразеології, перекладу фразеологічних одиниць та виявлення характерних рис перекладу з корейської мови на українську, полягає в можливості використання результатів в подальших дослідженнях у сфері перекладознавства, лексикології та методики навчання.

Структура курсової роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

1.1 Фразеологізми як функціональні одиниці мови та мовлення

Фразеологія є активною складовою комунікативних навичок. Емоційність та виразність – яскравий засіб фразеологічної одиниці в нашому мовленні.

Фразеологія є планом вираження традиційної культури. Цей зв'язок можна вважати двостороннім, оскільки мова є джерелом інформації про культуру, а вивчення фразеології неможливе без врахування етнічного, культурного, історичного та мовного контексту. Фразеологізми, що відображають етнічну специфіку світогляду народу, називаються різними термінами в мовознавстві, такими як «кральна народна фразеологія», «ідіоматика, що законсервувала культурологічні релікти» або «фразеологізми-міфологеми» (Савченко, 2014).

Фразеологізми виступають постійним об'єктом дослідження мовознавців (Д. Баранник, М. Жовтобрюх, І. Білодід, А. Івченко, М. Демський та інші).

Найяскравіше знаходять своє вираження фразеологізми в живому мовленні. Адже саме влучна характеристика, яскраві вираження думок і є характерною рисою

фразеологізмів як специфічних мовних одиниць. Їм характерна експресивність, оскільки вони активізують мислення людини та викликають емоційну напругу у слухачів.

Безпосередньо фразеологізми вивчаються в лінгвокультурології з підстави їхньої особливої природи як вербальних знаків, що мають «культурну пам'ять». Також ці вербальні знаки можуть бути розглянуті як «сліди» культури в мові, що можуть проявлятися при аналізі внутрішньої форми стійких словосполучень та ідіом, що вони утворюють. Це не є випадковістю, оскільки фразеологізми виявляють особливості культурної пам'яті на письмі та в усному мовленні.

Наше основне завдання в дослідженні фразеологічних одиниць в рамках лінгвокультурологічного напрямку – виявити механізми поєднання мовної та культурної семантики у фразеологічних знаках, оскільки саме на перетині мови та культури виникають фразеологізми як мовні знаки. Ми розглядаємо культуру як семіотичну систему, в якій поєднуються знаки та смисли, та як систему культурних цінностей, які формуються людиною у процесі спілкування та взаємодії зі світом. Культура складається з різних кодів – вторинних знакових систем, які використовуються для позначення культурних смислів. Ціннісний зміст, що твориться в культурі та кодується різними способами, утворює загальну картину світу, що відображає світогляд певного соціуму. Культура запозичує знаки для втілення своїх смислів з природи, артефактів, із зовнішнього та внутрішнього світу людини.

Таким чином, головними ознаками фразеологізму є:

- відтворюваність – фразеологічний вираз не вигадується щоразу заново, а є у мові;
- семантична цілісність – значення фразеологічного виразу частково чи цілком переосмислене, тобто значення фразеологічної одиниці не збігається зі значенням складових її окремих слів;
- роздільно-оформленість – фразеологічний вираз складається з двох і більше слів, морфологічно оформлених, але зі змістом окремого слова в мовному звороті,

компоненти фразеологічного виразу є словами, специфічно вжитими, значення яких **так чи інакше** затемнене або втрачене;

– стійкість, фразеологічний вираз – це ступінь злитості **його** компонентів, міра можливості/неможливості змін у фразеологічному виразі, як у складі фразеологічного виразу за рахунок розширення/ скорочення компонентного складу або заміни одного з компонентів цього виразу **на подібну** за тематичним рядом лексичну **одиницю** (структурна стійкість), і у значенні фразеологічного висловлювання (семантична стійкість).

I. Гуменюк, визначає фразеологічну одиницю як стійке словосполучення, що складається з двох або більше слів, яке **становить** синтаксичну та семантичну єдність і відтворюється мовцями як одиниця мови. Основними ознаками фразеологічної одиниці, є: стабільність, ідіоматичність, лексикалізація або відтворюваність (Гуменюк, 2020, с. 214-220).

Фразеологічні одиниці, на перший погляд, пов'язані **з** мовленнєвою та розумовою діяльністю людей. До мовленнєвого процесу фразеологізмів можна віднести такі групи:

1) вказують на процес мовлення: з уст в уста передавалося (в корейській мові є такий відповідник: 입에서 입으로 전제지다), розмова точиться (кор.: 이야기가 끊이지 않다);

2) вказують на початок або кінець мовлення: розпочати балачку (кор.: 수다를 떨다 (означає: говорити без упину)), підняв свій голос (кор.: 목소리를 높이다);

3) підкреслюють балакучість людини: наробив тарараму (кор.: 소란을 일으키다), дав волю своєму язичку (кор.: 혀를 돌리다) і тому подібне;

4) виражають небажання говорити: ні пари з уст, ні подав звуку (кор.: 소리없이 움직이다);

5) передають неточну інформацію: ходять поголоски (кор.: 소문이 돌다), прилітає вістка (кор.: 소식이 날아오다).

Серед фразеологічних одиниць, що вказують на процес мислення, можна виділити такі групи:

1) вказує на мислення: ламає голову (в корейській мові є такий відповідник: 머리를 굴리다), набреде на думку (кор.: 생각이 나다);

2) підкреслюють роль і силу розуму: до науки аж горить, до розуму довести хочеться; **корейські відповідники?**

3) виражають наявність думки, розуму, знань: сплило йому на думку (кор.: 머리에 떠오르다), знаючи в цьому толк, в голові не вміщається;

4) виражають відсутність думки, розуму: затуманили розум (кор.: 머리가 안 돌아가다) (Янчук, 2010).

Для фразеологічних одиниць, як і для лексем, властиві антонімічні відношення. Адже основною причиною їх появи є суб'єктивні суперечності. Вони проявляються у взаємодії понять лексичного і фразеологічного значення: Довго стискав свої тремтячі уста і ціпив зуби, щоб не подати голосу, та коли батько взявся за клямку, не втримався, захлепав і заревів від переповненого і щирого серця; Володько, коли був сам,, ячав, мов покинутий цуцик, коли ж хтось був у хаті, ціпив зуби і мовчав. Ми бачимо, у одному реченні фразеологічні одиниці на позначенні різних дій. Вживання фразеологізму *ціпив зуби* як синонім до лексичної одиниці *мовчав* підсилює, підкреслює багатство та виражальні можливості (Бабич Н.Д., с. 30).

Корейська мова славиться своєю багатою фразеологією, яка відображає глибоку мудрість народу, його вікову культуру, боротьбу проти неправди та ставлення до таких важливих речей, як батьки, праця, наука та взаємини між людьми. Фразеологічні одиниці можна вважати консервативним класом, оскільки вони мають глибоке історичне коріння та відображають архаїчні уявлення про

пізнання людиною навколишнього світу. Саме завдяки фразеологізмам, які є наче згорнутими культурними текстами, можна реконструювати архаїчні уявлення.

Різноманітні джерела походження сприяли формуванню фразеологічних одиниць корейської мови, які походять з різних епох і різних сфер народного буття, таких як матеріальна, культурна, суспільно-економічна, духовна й історична. Ці фразеологізми є синтезом духовних цінностей корейського народу, які відображають історичну картину, розкривають характер і побут, звичаї, а також національні риси. Кожен фразеологізм як живописний образ, наділений своєрідним змістом, утворює картинну галерею, в якій зібрані дивовижні образи національних звичаїв, традицій та забобонів.

Серед південнокорейських дослідників немає єдиної думки щодо терміна «фразеологічна одиниця». Так, наприклад, в 1971 дослідником Кім Мін-су був висунутий новий термін 속어 (фразеологічна одиниця).

Лі Донхьок розглядає під фразеологічним виразом закріплену у свідомості у готовому вигляді певну комбінацію слів (이동혁, 2007, с. 154).

Кім Хянсук під фразеологічною одиницею розуміє лексичну одиницю, суворо закріплену за своєю формою, яка виходить шляхом поєднання двох або більше слів, початкове значення яких втрачається, проте отримана одиниця набуває третього нового значення (김향숙, 2001, с. 102).

Чхве Чжі Хун під ідіоматичним виразом розуміє два або більше слів, взаємопов'язаних між собою, що мають одне загальне третє значення, яке не складається зі значень кожного компонента (최지훈, 2007, с. 55).

Фразеологічні одиниці характеризуються стабільністю як головною ознакою. Це означає, що їх складові елементи не можна замінити іншими лексичними одиницями, навіть якщо вони є синонімами. Ця стійкість забезпечує збереження значення фразеологізму, а заміна будь-якого компонента може призвести до втрати змісту (Лучик, 2021, с. 35).

Таким чином, фразеологізми є специфічними мовними формулами, картинами світу із закодованою інформацією про минуле наших предків, їхній спосіб життя. Вони збільшують силу й виразність висловлювань, реалізують авторську інтенцію, заохочують до спільного міркування.

1.2 Структура та класифікація фразеологічних одиниць

Фразеологічні одиниці можна класифікувати за різними ознаками відповідно до сучасних лінгвістичних підходів. У лінгвістиці існують різні класифікації фразеологічних одиниць за етимологічним, структурно-семантичним, мотиваційним рівнем значення, а також за тим, до якої групи слів вони належать. Ці класифікації допомагають лінгвістам розуміти різні аспекти фразеології та досліджувати її в контексті різних мовних і культурних традицій.

Т. Р. Кияк, А. М. Науменко та О. Д. Огуй виділяють такі категорії фразеологічних одиниць:

– фахові фразеологічні вирази – компоненти, які нейтрально переосмислені та нормовано вживаються в межах фахової лексики. Завдяки мас-медіа ці вирази поширюються в побутовому мовленні.

– кліше – стереотипні вирази, які образно описують якусь політичну чи економічну ситуацію.

– авторські фразеологізми – okazіональні словосполучення, що вживаються у межах окремого твору та зазвичай не виходять за його межі.

– онімічні фразеологізми, в основі яких використані власні назви (Кияк, Огуй, Науменко, 2016, с. 181).

А. Лучик, на основі функціонального принципу, поділяє фразеологічні одиниці на:

– відкриті (потребують додаткової інформації про будову, синтаксис і сферу значення);

– закриті (повні багатослівні відповідники слів, і вживаються у реченні за загальними правилами синтаксису; можуть бути складовими інших фразеологічних одиниць);

– формальні (утворені у потребі однозначного порозуміння в чітко окреслених умовах; мають ознаки закритих одиниць, але є зовсім окремими висловлюваннями) (Лучик, 2021, с. 45–49).

За походженням фразеологізми поділяються на:

– сталі вирази з народної мови (побутового народного мовлення, анекдотів, жартів тощо);

– професіоналізми, що набули метафоричності;

– переклади з інших мов або запозичення фразеологізмів без перекладу;

– вислови з античної культури;

– біблійні та євангельські вислови;

– вислови відомих людей (афоризми, цитати).

Тобто, згідно класифікації, фразеологізми мають тісний зв'язок з культурою народу.

В корейській мові існує кілька лексичних шарів, зокрема, корейський словник (основа мови), словник китайського походження або китайсько-корейський словник (ієрогліфічні слова широко поширені в корейській мові), які мають запозичення з інших мов. Це призводить до того, що у фразеології корейської мови можна відокремити одні й ті ж лексичні шари. У корейській лінгвістиці існує кілька класифікацій за джерелами фразеології (Жила, 2014).

Узагальненою класифікацією фразеологізмів за джерелом походження є розподіл Ту Джонха (두전하). Він взяв за основу тлумачний словник корейської мови, виокремив 4948 фразеологічні одиниці і розділив їх на три групи:

1) питома корейські фразеологізми (3480 ФО – 70.33%);

2) фразеологізми китайського походження (1456 ФО – 29.43%);

3) запозичені фразеологізми (12 ФО – 0.24%) (두전하, 2011, с. 20).

Згідно **향징야**, корейську фразеологію можна розділити на специфічно корейську (**고유어 계 관용구**), фразеологію китайського походження (**한자어 계 관용구**) та інші (**향징야**, 2008, с. 54).

Кім Хесук виділяє три типи:

- чисто корейська фразеологія;
- фразеологія китайського походження;
- запозичена фразеологія (**외래어 관용 표현**).

Мун Ким Хьон також виділяє кілька груп одиниць фразеології через їх походження, але ця класифікація не є домінуючою у згаданого автора:

- спеціально корейські фразеологічні одиниці;
- спеціально корейські і фразеологічні одиниці китайського походження (**고유어**);
- фразеологічні одиниці китайського походження;
- зокрема, корейські і запозичені фразеологічні одиниці (**고유어 - 외래어**) (**문금현**, 2008, с. 34).

Мьо Чун Ме (**묘춘매**) приділяє особливу увагу походженню фразеології.

Основним джерелом фрази є життя і праця людей, тобто:

- спеціально корейські фразеологічні одиниці;
- змішаний тип — зокрема, корейські і фрази китайського походження;
- фразеологія китайського походження;
- змішаний тип — фразеологічні одиниці китайського походження і запозичені ідіоми;
- запозичене з іноземних мов фразеологічних одиниць (**묘춘매**, 2008, с. 42).

У корейській мові Пак Янг Джун запропонував таку класифікацію форм фразеологічних одиниць:

– Заміна. Наприклад, «국수 먹다» (дослівно «їсти куксу») – «виходити заміж» або «одружуватися».

– Власні імена. У суспільстві часто відбувається створення фразеологічних одиниць, серед яких є випадки найменування. Наприклад, фразеологізм «안성맞춤» (дослівно «ансонське замовлення») – «щось найпотрібніше».

– Цитування (уривок фрази).

– Образне мовлення. Образний вираз – це зворотний бік відповідного виразу. Наприклад, «바가지 긁는다» (дослівно «дряпати черпак із висушеної половини гарбуза-горлянки») – «пилити чоловіка» (박영준, 2007, с. 35).

В. Жила виділяє наступні джерела походження корейських фразеологізмів:

– фразеологічні одиниці, пов'язані з історичними фактами. Деякі історичні події суспільного життя і цікаві факти про постаті, які залишили слід в історії, зумовили виникнення фразеологізмів. Наприклад: 함흥차사 (дослівно: хамхинський чхаса), тобто «зниклий; людина, що не повернулася з відповіддю; немає новин»;

– фразеологічні одиниці, пов'язані з географічними фактами;

– фразеологічні одиниці, пов'язані з предметами побуту, одягом, їжею корейців тощо;

– фразеологічні одиниці, що пов'язані з національними іграми;

– фразеологічні одиниці, пов'язані з навчанням, в яких часто зустрічається лексема 붓, яка є архаїзмом в сучасній корейській мові (Жила, 2014).

Також можна виділити корейські фразеологічні одиниці, які пов'язані з темою «праця/неробство», на такі групи:

1. Старанно працювати.

До цієї групи входять фразеологічні одиниці, що репрезентують трудову діяльність:

1) старанність, зосередженість, наприклад: «머리를 싸고» («старанно працювати»), «살을 꺾고 뼈를 갈다» («докладати сил / зусиль»), «코를 박다, 코를 박듯» («зосередитись, сконцентруватися на роботі»);

2) самовідданість, наприклад: «몸을 던지다» («цілком віддавати себе роботі»), «몸을 바치다» («самовіддано працювати»), «몸을 담다 / 두다» («присвячувати себе роботі»), «뼈를 묻다» («віддаватися заняттю, роботі»);

3) активність, ентузіазм, наприклад «발을)벗고 나서다, 발 벗고 대들다» («брати активну участь»), «팔을 걷어 붙이다, 팔을 걷고 나서다» («засукаати рукава, ревно братися до роботи»), «손바람이 나다» («не покладаючи рук; працювати енергійно, з великим ентузіазмом»).

До цієї групи можна включити і антипод – працювати не на повну силу, наприклад: «몸을 아끼다» («працювати не на повну силу»), «뼈를 아끼다» («не перетрудитися»), «손을 늦추다» («працювати дуже повільно, не поспішаючи»), «손이 뜨다, 손이 거칠다» («забарливий, неповороткий»), «손(이) 서투르다» («невмілий, не звиклий до роботи через відсутність досвіду»).

2. Виконання роботи.

Відсутність відпочинку, заклопотаність і фізичне навантаження стає основою для таких фразеологізмів, наприклад: «눈이 핑핑 돌아가다», «눈알이 핑핑 돌다», «눈이 돌다» («очі швидко крутяться»), «발이 닳다» («ноги стираються»), «발에 불이 나다» («вогонь на ногах»), «발 바닥에 불이 일다 / 나다» («з'явився вогонь на стопах»), «손이 잠기다» («стиснуті руки»), «손이 열 개라도 모자르다» («навіть

десяти рук не вистачає»), «눈 코 뜰 새 /사이 없다» («немає часу розкрити очі та ніс»), «발 목을 잡히다» («втримувати щиколотки»).

Проаналізувавши фразеологічний фонд корейської мови, можна виділити такі тематичні групи фразеологічних одиниць на позначення неробства:

1. Абсолютно нічого не робити. Наприклад: «손을 맺다» («зав'язати руки»), «손끝을 맺다» («згорнути кінчики пальців»), «뒷짐만 지고 있다» («тримати руки за спиною»), «팔짱을 끼고 보다» («тримати схрещені руки на грудях»), «두 손 맞잡고 앉다» («сидіти, склавши руки») зі значення «сидіти згорнувши / склавши руки»; «몸을 사리다» («згорнутися у клубок»), «몸을 움츠리다» («берегти себе, уникати роботи»). В основі наведених прикладів – образ схрещених, зав'язаних рук або згорнутого тіла, що можна пояснити як «небажання працювати» і «бездіяльність».

2. Покинути роботу. Соматизм *рука* у складі фразеологізмів зі значенням лишати / кидати роботу вказує на неробство, наприклад: «두 손을 반 짝 들다», «두 손을 들다», «손을 들다» – «згортати руки» (переставати щось робити, здаватися), «한 손을 떼다» – «кидати розпочате», «손을 멈추다» – «кинути», «полишити роботу на півшляху», «손을 놓다» – «кинути робити», «припинити на деякий час», «손을 빼다», «손을 끊다», «손을 씻다» – «згорнути руки» («залишити справи», «покинути роботу»), «한 손을 늦추다» – «давати відпочинку» (Жила, 2020).

Малий відсоток фразеологічних одиниць у корейській мові є запозиченими, що є одним з джерел їх поповнення. Запозичення фразеологізмів у лінгвістиці означає перенесення мовної одиниці з однієї мовної системи в іншу. Такі запозичення зазвичай зумовлені наявністю в мові певних прогалін, які потребують заповнення. Наприклад, запозичення з англійської мови – «꿀을 먹다» – «відчувати

незручність, зникнути», «품을 잡다» – «бути готовим до нових починань», «메가폰을 잡다» – «стати рижо-сірим», «코끼리 비스킷» – «чогось дуже мало», «테이블에 올리다» – «сісти за стіл переговорів»; з японської мови «기도를 보다»; з нідерландської мови «메스를 가하다» – «оперувати; братися за щось» (Жила, 2014)

Таким чином, існують різні класифікації фразеологічних одиниць. Отже, ґрунтуючись на дослідженнях корейських лінгвістів, можна визначити три основні групи:

- спеціально корейська фразеологія (고유어계 관용구);
- фразеологія китайського походження (한자어계 관용구);
- запозичені з іноземних мов фразеологічні одиниці (외래어 관용구).

1.3 Складності перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську

Переклад фразеологізмів є складним завданням, оскільки вони відрізняються образністю, лаконічністю, оригінальністю та виразністю. Щоб правильно перекласти фразеологічну одиницю, потрібно витратити достатньо часу. Фразеологічні вирази мають велике значення для ораторської, художньої та публіцистичної мови (Агібалова, 2021).

Щоб зрозуміти труднощі перекладу художніх текстів, спочатку необхідно визначити загальні стилістичні особливості цього типу творів. Слід пам'ятати, що твори художньої літератури відрізняються від інших мовних текстів завдяки тому, що для них головною комунікативною функцією є художньо-естетична чи поетична, що відображається в їхніх стилістичних особливостях.

Отже, основна мета будь-якого художнього твору полягає у досягненні певного естетичного ефекту та створенні художнього образу, який відображає особливості народу, представником якого є письменник, і мови, якою він пише.

У такому тексті можуть бути використані елементи різних рівнів мовної системи та різної стильової приналежності, такі як наукова термінологія, ділові мовні звороти, публіцистичні та розмовні елементи. Це призводить до низки складних завдань та питань, що виникають у процесі перекладу художнього тексту, таких як мовні, літературні, естетичні, психологічні та інші проблеми (Кабаченко, 2005).

Одним з основних завдань перекладу художнього тексту є попередній аналіз, який має на меті повне розуміння всієї глибини змісту оригіналу. Після цього необхідно створити модель самого процесу перекладу та забезпечити передачу художньо-естетичних особливостей оригіналу для створення повноцінного художнього твору мовою перекладу (Борзих, 2014).

Корейська мова використовує різноманітні образотворчі засоби, зокрема іноземні вирази, порівняння, метафори та метонімії. Використання образотворчих слів як засобів експресії є характерною особливістю корейського художнього тексту. В лінгвістичній науці вони можуть бути названі різними термінами, такими як ідіофони, оноματοпоетизми або звуко символізм (Щічко, 2015).

У корейській мові фразеологічні одиниці та фразеологічні сполучення вважаються одним із видів ідіом, що викликає багато спірних питань, зокрема, чи вважати ідіоми **за** фразеологічне сполучення або ідіоматичний вираз.

Фразеологізм - це поєднання мовних одиниць, значення яких не збігається зі значенням елементів, що входять до його складу, є цілим числом у значенневих зворотах, значення яких ми не можемо вивести зі значень слів, що входять до них, наприклад: «*눈코 뜰 새 없다*» – дослівно «*немає часу піднімати очі та ніс*», тобто «*бути дуже зайнятим*».

У наведеному сполученні розкладність особливо посилюється додаванням часток знахідного відмінка.

Частіше фразеологічними сполученнями вважають сполучення, названі невірними, взаємозв'язаними словами. У таких сполученнях слова, поєднуючись, втрачають індивідуальне лексичне значення й утворюють нове смислове ціле, яке за

семантикою прирівнюється до окремого слова, наприклад: «*눈이 높다*» – «*мати високі стандарти*» або «*вимогливий*», «*발이 넓다*» – «*багато знайомих*», «*귀가 얇다*» – «*довірливий*», «*손이 크다*» – «*щедрий*». Фразеологізми семантично однозначні та багатозначні. Наприклад, фразеологізм *손을 보다* має декілька лексичних значень: «*ремонтувати*», «*бити*», «*карати*».

Серед фразеологізмів є синоніми й антоніми. Наприклад, у фразеологізмі «*발을 끊다*» – «*перервати відносини*» є фразеологізми-синоніми «*손을 끊다*», «*발길을 끊다*»; «*손을 대다*» – «*прибрати руки*» має синонім «*손을 씻다*».

У фразеологізмі «*입이 무겁다*» – «*тримати мову за зубами*» є фразеологізм-антонім «*입이 가볍다*» – «*бути балакучим*»; для фразеологізмі «*발걸음이 가볍다*» – «*людина, яка не має занепокоєнь і турбот*» є фразеологізм-антонім «*발걸음이 무겁다*» – «*людина, яка має пригнічений настрій*».

Як і слова, фразеологізми бувають розмовними, наприклад, «*주둥이만 살다*» та книжковими, наприклад, «*입만 살다*» у значенні «*людина, яка тільки говорить, але нічого не робить*». Переважна більшість фразеологізмів пов'язані з людиною та з різноманітними сферами її діяльності (Денисенко, 2020).

Фразеологізми є прикрасою мови, але спроба їх дослівного перекладу може бути неточною і навіть недоречною, порушуючи гармонію мовлення. Під час перекладу фразеологічних зворотів важливо забезпечувати лаконічність та точність передачі думки. Передача фразеологічних виразів з однієї мови на іншу є дуже складним завданням і вимагає великої уваги. При перекладі необхідно дотримуватися не тільки точності, але й уникати калькування та дослівного перекладу, оскільки такі методи можуть спотворити зміст фразеологізму та призвести до втрати його оригінальності й автентичності (Гречина, 2020).

При роботі з перекладом не можна проігнорувати форму фразеологізму, оскільки вона також має своє забарвлення та несе важливу інформацію. Іноді сама форма фразеологізму може визначати його зміст. При перекладі фразеологізмів необхідно звертати увагу на їх формальну структуру та особливості інформації, яку вони несуть, щоб забезпечити точність передачі їх змісту. Перекладач повинен аналізувати оригінал не тільки з точки зору комунікативного завдання, а й щодо його формальної структури.

Часто перекладач змушений відмовлятися від створення так званої об'єктивної точності в перекладі, оскільки у багатьох випадках відсутня відповідна лексика в мові перекладу або її використання не відповідає стилістичним нормам. У таких ситуаціях стилістичні та фразеологічні особливості мов є ключем до збереження змісту оригіналу та перекладу. Дослідники вважають, що еквівалентні відношення можуть бути використані як мовні перетворення логічного характеру для досягнення адекватності перекладу. У перекладацькій практиці використовуються численні спеціальні засоби, які поєднуються між собою і використовуються в комплексі для забезпечення адекватності перекладу (Гречина, 2020).

Іноді при перекладі фрази весь її зміст та структура можуть змінитись настільки, що оригінал стає невпізнаним, але переклад все ж створює ті самі враження, як і оригінал для носіїв іншої мови. Іншими словами, повноцінно відтворюється комунікативна задача та її функція. Однак, це не завжди легко досягти, особливо коли у перекладі є слова з переносним значенням, які часто пов'язані з нестандартним вживанням слів чи фраз. Часті відхилення від оригіналу виникають через вимоги фразеологічних норм у мові перекладу та потребу відтворити зміст оригіналу за допомогою слів та словосполучень, які точніше відображають факти тієї дійсності, що стоїть за оригінальним текстом (Гречина, 2020).

При вивченні корейської мови в першу чергу враховується характер відповідності компонентного складу мов, у якому зазвичай виділяють варіанти: лексичні, граматичні та лексико-граматичні.

Лексичний варіант — відмінність у компонентному складі фразеологізму, наприклад: «**눈이 높다**» – у значенні «задерти носа» або «**등골에 소름이 끼치다**» (дослівно «на спині з'являються мурашки») — у значенні «по спині пробігають мурашки».

Граматичні варіанти – це відмінності в дієслівних формах і у відмінкових закінченнях іменників, наприклад: «**간이 크다**» – у значенні «не боязкий».

Лексико-граматичні варіанти відмінності припускають відмінність у структурі фразеологізмів, наприклад: «**눈 깜짝할 사이**» – у значенні «дуже швидко».

Таким чином, переклад корейських фразеологічних одиниць на українську мову **становить** особливу складність, оскільки створення образності в українській та корейській мовах часто не збігається через різницю менталітетів та культур, і це потрібно враховувати при перекладі. Образність, експресивність, властива значній частині фразеологічних зворотів, допомагає уникнути шаблонності, відсутності емоційності в мовленнєвому спілкуванні. Фразеологічні одиниці книжного характеру, мають «посилене» експресивно-стилістичне забарвлення, їх використання надає мовленню урочистості, поетичності, книжності.

Висновки до розділу 1

Таким чином, фразеологічні одиниці є предметом значного інтересу для науковців, що підтверджується рядом досліджень та багатьма написаними роботами. Проте, незважаючи на **численні дослідження**, фразеологія як окремий лінгвістичний напрямок досі не має чітко визначених основних проблем. Однією з основних ознак фразеологічних одиниць є їх відтворюваність у мові. **Зважаючи на це, (З огляду на це)** можна зробити висновок, що ці вирази можуть бути як відтворюваними, так і невідтворюваними. Заготовлені фразеологічні одиниці не потребують компонування в реченні, оскільки вони є самостійними одиницями, наприклад, прислів'я та приказки. Тоді як інші фразеологічні одиниці компонуються в мові на основі власного мислення.

Ґрунтуючись на дослідженнях корейських лінгвістів, можна визначити три основні групи фразеологічних одиниць: спеціально корейська фразеологія, фразеологія китайського походження та запозичена з іноземних мов фразеологічна одиниця.

У процесі перекладу тексту постає ціла низка питань та завдань, до яких входять мовні, літературні, естетичні, психологічні та інші проблеми. Переклад корейських фразеологічних одиниць на українську мову **становить** особливу складність, оскільки створення образності в українській та корейській мовах часто не збігається через різницю менталітетів та культур, і це потрібно враховувати при перекладі.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ НА ПРИКЛАДІ КОРЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ 21 СТОРІЧЧЯ

2.1. Особливості перекладу фразеологізмів з корейської мови на українську

Упродовж багатьох років активно змінювалися межі фразеологізмів. Ще у радянському мовознавстві, були обґрунтовані два підходи дослідження у фразеології: «широкий» та «вузький», яких пояснено чи є ж все таки прислів'я та приказки складовою фразеологізмів. І.О. Голубовська стверджує, що прислів'я та приказки є інтегральною частиною національної фразеології (Голубовська, 2004, с. 208).

Також можна погодитись зі словами А.А. Лучик, що «у слові є все, нам лише необхідно пізнати його всіх зв'язках, як у мові, так і позамовною дійсністю» (Лучик, 2011, с. 46).

Фразеологія відображає не тільки мовну структуру, але й історію та культуру народу. Кожен фразеологізм є часткою народної спадщини та відображає життєвий досвід людей. Вивчаючи та використовуючи фразеологізми, ми збагачуємо свої мовні знання, розвиваємо вміння виразно та образно висловлюватись, а також засвоюємо культурні та історичні традиції різних народів.

Вивчення проблеми внутрішньої форми фразеологізмів не тільки сприяє розумінню теоретичних аспектів фразеології, але також має практичне значення,

особливо при вивченні іноземних мов і здійсненні перекладів. Вивчення цієї проблеми дозволяє порівнювати та аналізувати фразеологічні одиниці різних мов як окремі системи, так і взаємодію між ними.

У тематичних групах фразеологічної виділяються як спільні, так і загальні для кожної мови за значенням поняття:

1. Фразеологічна одиниця зі значенням зору, які виражають можливість бачити.

Ці фразеологічні одиниці виражають те, що, зазвичай, виражають дієслова «дивитися» та «бачити» – «보다».

Фразеологічні одиниці цієї групи зазвичай мають значення: дивитися, спрямовувати погляд на когось або щось. В українській мові можна навести такий приклад: зустрічатися очима. А в корейській мові можуть вживатись такі фразеологізми, як «눈을 맞추다» (дослівно: «поєднувати погляди») — кидати погляди один на одного; «눈이 맞다» (дослівно: «співпадає погляд») — 1) зустрітись поглядами; 2) симпатизувати одне одному.

2. Фразеологічні одиниці, пов'язані з поняттями «пам'ять» та «уява».

Ця група фразеологічних одиниць зазвичай виражає появу або виникнення чогось у свідомості людини. Наприклад, українською мовою це виражається фразою «стояти перед очима». У корейській мові ж можуть вживатись такі фразеологізми, як «눈앞에 선하다» (дослівно: «стояти перед очима»), «눈에 아른거리다» (дослівно: «блимати перед очима»), тобто «згадувати про незабутні враження, з'являтися у пам'яті».

3. Фразеологічні одиниці, пов'язані з поняттям «сон».

Фразеологічні одиниці цієї групи зазвичай вказують на положення очей уві сні або на стан людини, коли вона щойно прокинулася або ще не повністю прокинулася і не може чітко бачити. Українські фразеологічні одиниці, що відображають цей стан, це «з сонними очима» та «очі аж злипаються».

У корейській мові слово 눈 у складі фразеологічної одиниці не має подібного значення, хоча є фразеологізм 눈을 감다 (дослівно – «закрити очі»), але він передає зовсім інше значення «померти».

4. Фразеологічні одиниці, які виражають поняття «досвід/не досвід, знання/не знання, розуміння/нерозуміння».

Зі значення «досвід/не досвід» в українській мові зустрічаються такі, як бите око тощо. У корейській мові: «눈에 익다» (дослівно «знайомий в очах») – «досвідчений, звичний», «눈에 설다» (дослівно «немає досвіду в очах»), тобто «недосвідчений, незвичний» (Жила, 2018).

Під час перекладу тексту відбуваються різноманітні трансформації, такі як лексичні, морфологічні (заміна однієї категорійної форми на іншу), синтаксичні (заміна синтаксичної функції слів і словосполучень), стилістичні (заміна стилістичного забарвлення), семантичні (зміна не тільки форми вираження змісту, але й самого змісту, тобто знаків, які описують ситуацію).

Крім того, існують також змішані трансформації – лексико-семантичні та синтаксико-морфологічні. Щодо корейської мови, то вона належить до аглютинативної групи мов, яка має складну граматику та лексику, яка складається із системи різноманітних афіксів, які з'єднують основи частин мови і таким чином змінюють їх граматичну, семантичну та стилістичну структуру. Отже, при перекладі текстів з корейської на українську мову необхідно проводити значну кількість трансформацій, що зумовлено великою різницею між цими мовами та їх типологічною класифікацією.

При перекладі з корейської на українську, лексичні трансформації можуть бути досить складні через особливості лексики корейської мови. Зокрема, можна виділити п'ять ознак, які ускладнюють цей процес:

1. Велика кількість іншомовних запозичень. Більшість запозичень у корейській мові походять з інших мов, зокрема з китайської мови («한자») – близько 75% слів.

Існує кілька причин, що пояснюють цю тенденцію, зокрема, історичні зв'язки з Китаєм, схожість культур та використання китайських ієрогліфів до п'ятнадцятого століття в Кореї.

Адекватний переклад з корейської мови на українську **значною** мірою залежить від знання перекладачем корейської лексики китайського походження, яка використовується майже у всіх сферах суспільного життя (Кабаченко, 2019).

Серед запозичень з європейських та інших мов, англійські слова посідають перше місце. Це пов'язано з постійними зв'язками між Кореєю і США, а також з тим, що англійська мова сьогодні вважається міжнародною мовою і дуже широко використовується («가스» – «газ», «달러» – «долар», «라켓» – «ракета», «바나나» – «банан», «스위치» – «кнопка, вимикач», «타이어» – «шина»). Кількість запозичень з англійської мови постійно зростає в корейській мові (Ewha Womans, 2000).

2. Різноманітність діалектів.

3. Наявність у корейській мові ідіом, жаргонів, розмовної лексики, евфемізмів, спеціальної лексики (термінології), архаїзмів.

4. Наявність особливих форм ввічливості – суфікс ввічливості – 시, який приєднується до другої основи дієслова і використовується, коли друга чи третя особа в якомусь відношенні є вищою за мовця, або коли з ним чи про нього говорять із підкресленою ввічливістю. Цей суфікс означає, що при перекладі потрібно підбирати слова ввічливо, адже мова йде не про «ти», а про «ви». У деяких випадках ввічливий тон дієслову надається не додаванням цього суфікса, а заміною нейтрального дієслова його ввічливим синонімом, наприклад: «먹다-잡수시다» – «їсти», «말하다-말씀하다» – «говорити» тощо.

Це одна з тих особливостей корейської мови, яка в українській не має такої розгорнутої системи. Такі лексичні особливості характерні для всіх далекосхідних мов, які сформувалися на культурних надбаннях і традиціях східної цивілізації.

Знання форм ввічливості свідчить про культурну та лінгвістичну компетентність перекладача.

5. Наявність у ній особливої лексики – слів, які імітують звуки – звуконаслідувальна лексика, та слів, які характеризують певні дії – образонаслідувальна лексика (Пешкова, 2020).

Таким чином, перекладач має не тільки добре знати рідну та іноземні мови, а й розуміти та постійно стежити за розвитком обох мов, розширювати свій світогляд, бути в курсі всіх сучасних подій в обох країнах, знати особливості культури та традицій, які неодмінно відображені в мові народу.

Фразеологічні одиниці в корейській мові пов'язані з різноманітними предметами побуту, **включно з одягом, їжею та іншим**. Особливо значущим є одяг як джерело етнічної історії корейського народу. Багато фразеологічних сполучень утворилися на основі символічної знаковості одягу: «치마» (спідниця національного крою), «고무신» (гумове корейське взуття), «저고리» (традиційна куртка з вузькими й довгими рукавами), «삿갓» (з цим словом у корейців є традиція: якщо людина вчинила недобре, тоді вона приховує своє обличчя очеретяним капелюхом з широкими полями). Наприклад: «치마 바람» (дослівно «вітер від чіми»), тобто «надмірна активність жінки»; «고무신을 거꾸로 신다» (дослівно: «взути комусіни задом-наперед»), тобто «жінка, що покидає чоловіків»; «바지저고리» (дослівно: «штани і чогорі»), тобто «порожнє місце (про людину)»; «삿갓을 쓰다» (дослівно: «одягати комусь саткат»), тобто «завдавати комусь шкоди» (Жила, 2014).

Їжа в житті корейців відіграє дуже важливу роль. Тому є безліч фразеологічних одиниць, які відображають культуру, звичаї, побут і традиції. У корейських фразеологізмах присутні наступні етнографічні лексеми: «국수» (корейська **локшина**), «김치» (гостра квашена капуста), «떡» (рисовий хлібець), «밥» (прісна

рисова каша), «콩밥» (рис, зварений з соєвими бобами). Наприклад: «떡국을 먹다» (дослівно: «їсти токкук»), тобто «*подорослішати на один рік*». Токкук – суп з рисовими хлібцями, який **традиційно** їли в Кореї в перший день нового року за місячним календарем. В Кореї вважають, що в перший день нового року людина дорослішає на один рік; «국수를 먹다» (дослівно: «їсти куксу»), тобто «*одружитися*». Раніше куксу вважалась делікатесом, і готували її лише на великі свята або на весілля; «밥을 주다» (дослівно: «давати рис»), тобто «*матеріально підтримувати*», «밥을 먹다» (дослівно: «їсти рис»), тобто «*жити в достатку*» (Жила, 2014).

Також, у розмовно-побутовому мовленні, широко вживаються фразеологізми з античної міфології та біблійні вислови. Наприклад, «아킬레스의 발꿈치» (дослівно: «*Ахіллесова п'ята*»), тобто «*найбільш вразливе місце*». Або фразеологізм «소돔과 고모라» (дослівно: «*Содом і Гоморра*»), тобто «*безлад, метушня*», що теж є популярним в певних колах корейського суспільства (Жила, 2014).

Таким чином, провівши аналіз різних варіантів перекладу фразеологічних одиниць, можна дійти висновку, що у процесі роботи з лексичними одиницями слід враховувати ряд особливостей. Насамперед потрібно звернути увагу на те, чи відображає вибраний приклад перекладу емоційний стан героя та експресивне забарвлення. Крім того, при **перекладі фразеологізму** потрібно звертати увагу на те, чи правильно обрана одиниця перекладу відтворює та актуалізує сенс, чи зберігається загальна тональність, чи не вибивається даний варіант із контексту, і чи зберігаються національно-культурні елементи у перекладі.

2.2. Переклад корейських фразеологізмів на українську мову на прикладі корейської літератури 21 сторіччя

У корейській мові, як і в будь-якій іншій, використання фразеологізмів, ідіом, прислів'їв та приказок є невід'ємною частиною мовлення. Вони допомагають не лише точніше передати думку, а й надають тексту емоційного забарвлення, підкреслюють підтексти та відтінки мовлення. Фразеологізми зазвичай становлять короткі фрази, наближені до одного слова за значенням і здатні надати мові виразності і яскравості. Вони часто виражають суть чогось у значенні, яке не можна вивести зі значень складових слів, тому людям буває важко зрозуміти зміст чужої мови.

Фразеологізм є складною мовною одиницею, яка може створити складнощі при перекладі вже з перших кроків. Його особливості включають як окрему оформленість і характер компонентів, які здебільшого можуть бути схожі зі звичайними словами, так і нічим не чудовий зв'язок між ними та контекстом.

Однак найбільшою складністю є те, що значення фразеологізму не можна вивести зі значень його складових слів, і тому переклад цієї мовної одиниці за допомогою послідовного перекладу рідко буває вірним. А спотворений фразеологізм спотворює зміст контексту. Фразеологічні одиниці є яскравим і емоційно забарвленим шаром мови. Саме ці особливості роблять їх найскладнішими для перекладу, оскільки завдання полягає не тільки у передачі змісту фразеологічної одиниці за допомогою мовних засобів мови перекладу, а й у збереженні її образності та експресивності.

Саме такі особливості фразеологічних одиниць роблять їх найскладнішими одиницями мови для перекладу, оскільки завдання полягає не лише у передачі змісту фразеологізму за допомогою мовних засобів мовою перекладу, а й у збереженні його образності та експресивності.

Під час аналізу фразеологічних одиниць, у корейській літературі виявлено, що більшість фразеологічних одиниць використовуються для опису емоційного стану персонажів. Передача таких фразеологізмів мовою перекладу є складним завданням, оскільки потрібно зберегти не лише автентичність і національні особливості фразеологічної одиниці, а й передати її емоційне забарвлення та зберегти прагматичне значення, що особливо важливо для опису стану героя.

Приклад фразеологічної одиниці, що служить для опису емоційного стану героя, можна виявити в книзі Чо Намджу «Кім Джійон, 1982 року народження»: «그녀는 정말로 원했기 때문에 교육학 대학에 입학했으며 당신과는 아무 관련이 없습니다. 그러니 괜히 가슴이 아프다» – «Вона вступила у педагогічний тому, що справді цього хотіла, ти тут ні до чого. Тому не засмучуйся даремно» (조남주, 2016, с. 21).

Тут зустрічається фразеологічна одиниця «가슴이 아프다» дослівно «груди болять», тобто «душа болить».

Цей вислів можна перекласти, підібравши фразеологічне поєднання – «душа болить». Однак цей вислів не підходить у контексті загальної фрази. Переклавши фразу як «бо у всіх заболить душа», можна порушити норми української мови. Тоді можна звернутися до самого значення цієї фразеологічної одиниці: вираз «болить душа» означає, що «хтось сильно засмучений». Таким чином, у даному випадку замість підбору аналога фразеологічної одиниці можна скористатися лексичним способом перекладу та використати вираз «Тому не засмучуйся даремно». У такому разі зберігається значення вихідної фразеологічної одиниці та передається її емоційне забарвлення.

Таким чином, можна зробити висновок, що при роботі з цими лексичними одиницями потрібно враховувати ряд особливостей. По-перше, слід звернути увагу на те, чи передає вибраний приклад перекладу емоційний стан героя та його експресивне забарвлення. Крім того, при перекладі фразеологічної одиниці варто звернути увагу на правильність вибору лексичної одиниці перекладу для відтворення та актуалізації сенсу, збереження загальної тональності та контекстуальної відповідності, а також на збереження національно-культурних елементів у перекладі.

Проаналізуємо інші фразеологічні одиниці, що зустрічаються в книзі «Кім Джійон, 1982 року народження»:

1) «만형은 결혼도 하기 전에 교통사고로 세상을 떠났다». – «*Найстарший брат загинув у автокатастрофі, навіть не встигнувши одружитись*» (조남주, 2016, с. 13).

2) «굶주림과 각종 질병으로 전쟁에서 많은 사람이 세상을 떠났다». – «*Багато людей покинуло цей світ на війні, від голоду та різноманітних хвороб*» (조남주, 2016, с. 13).

У цих прикладах використовується вираз «세상을 떠났다» (дослівно «*залишити світ*»). З історії відомо, що в давнину слово «померти» було табуовано, а замість нього вживалися інші слова, евфемізми. Так виникла фраза «세상을 떠났다».

У першому реченні фразу «세상을 떠났다» можна перекласти як «*загинув*», а в другому реченні версія фрази дещо змінилася: фраза «*помирили*» замінилася на «*покинуло цей світ*».

Якщо в мові перекладу відсутній еквівалент фразеологічної одиниці-оригіналу, то часто адекватність досягається за допомогою альтернативних варіантів. У деяких випадках фразеологічні одиниці двох мов відрізняються одна від одної за лексичним змістом повністю або за деякими елементами, які є відмінними від базових компонентів. Це може призводити до взаємного чергування. Виникнення та використання різних альтернативних варіантів пояснюється тим, що кожен народ висловлює свої ідеї у формі образів або емоційних висловлювань, виходячи з власних життєвих уявлень, традицій, національних філософських поглядів та менталітету.

Щодо непотрібності в корейській мові вживаються порівняльні фразеологізми. Наведемо наступний приклад:

«뭔가 다른 것이 있었습니다. 이 '무언가'는 그녀의 목소리 톤, 눈빛, 고개를 기울이고 어깨를 들어 올리는 방식, 심지어 호흡 변화에서도 분명하게 드러났습니다. 이 느낌을 한 단어로 표현하기는 어려웠지만 문장에 가까웠습니다: "어떻게 감히 내 소중한 손자의 물건을 가져갈 수 있습니까?!" 그녀의 손자와 그와 관련된 모든 것이 가장 중요했고, 그의 물건이 가장 소중했고, 아무도 감히 그들을 만질 수 없었습니다». – *«Було ще щось. Це «щось» вигулькувало у тоні, яким говорила бабуся, у її погляді, у тому, як вона нахилила голову та піднімала плечі, ба навіть у тому, як змінювалось її дихання. Це почуття важко було сформулювати одним словом, скоріше його можна було описати реченням: «Як ти насмілилась брати щось, що належить моєму дорогоцінному внуку?!» Її внук та все, що з ним пов'язано, було найважливішим, його речі — найціннішими, і абихто не смів торкатися цих речей»* (조남주, 2016, с. 13).

Таке порівняння: «그의 물건이 가장 소중했고, 아무도 감히 그들을 만질 수 없었습니다» добре показує непотрібність внучки і велику потрібність у внукові.

Фразеологізми як слова, що підсилюють мовленнєвий ефект і засвоюються людьми, глибоко закладаються в їх свідомість, яскраво відображають звичаї, традиції, культуру та історію народу. Словосполучення, які вважаються лексичними засобами, що виявляють широкі виражальні можливості літературної мови, охоплюють усі сфери життя людини. Іноді можна уникнути використання еквіваленту, альтернативного варіанту або кальки під час перетворення фразеологізму. У таких випадках можна використати візуальний метод перекладацької практики, тобто пояснення значення фразеологізму за допомогою вільного значення слів чи словосполучень.

Наведемо **такий** приклад:

«김인영 씨는 초등학교 교사에 대한 정보에 관심을 갖기 시작했고, 학교 진로 상담 선생님을 여러 번 찾아갔으며, 서울 외곽의 교원 연수원에 직접 찾아가 지원서 샘플을 가져오기도 했습니다». – *«Кім Інйон почала цікавитися інформацією, пов'язаною з викладанням у молодшій школі, декілька разів сходила на консультацію до кар'єрного радника у їхній школі, та навіть особисто з'їздила в один із педагогічних інститутів за межами Сеула, звідки привезла зразок заяви на вступ»* (조남주, 2016, с. 21).

«관심을 갖다» означає «звернути увагу; хвилюватися або цікавитися чимось або кимось». Тут фраза «정보에 관심을 갖기 시작했고» була перекладена як «почала цікавитися інформацією» виходячи зі значення контексту за допомогою описового методу.

Наведемо інший приклад:

«당시 지용 소주는 의외로 달고 맛있어 보였고, 한 잔 두 잔 마시다 보니 자신도 모르게 너무 취해 기절해 버렸다». – *«Джійон соджу тоді здалось навдивовижу солодким та смачним, вона перехилила чарку за чаркою і непомітно для себе так напилася, що її просто вирубило»* (조남주, 2016, с. 30)

«기절해 버렸다» (дослівний переклад «відключилася») означає «миттєво заснути». Тут також виходячи зі значення контексту і використовуючи описовий метод, фраза була перекладена як «її просто вирубило».

Наведемо **такий** приклад:

«언니가 어떤 일이 일어날지 경고하긴 했지만, 이런 고통은 예상하지 못했습니다». – *«Хоча старша сестра попереджала, як це буде, вона не очікувала аж такого болю»* (조남주, 2016, с. 18).

Цей вираз «고통은 예상하지» також можна перекласти описовим методом, сказавши, що «не очікувала аж такого болю».

Розглянемо інший приклад:

«어머니는 그동안 가슴에 품고 있던 짐을 완전히 덜어낸 채 진정하고 방을 나섰습니다». – «Мати заспокоїлася і з кімнати виходила, повністю скинувши тягар, який несла в душі усі ці дні» (조남주, 2016, с. 21)

У наведеному прикладі «짐을 덜어낸» (дослівний переклад «зняти тягар») використовується, у значенні «полегшення, від вирішення якоїсь проблеми».

При переносному перекладі стійких сполук потрібна гранична обережність. Перед початком перекладу потрібно чітко зрозуміти значення сталого поєднання в оригінальному тексті, а потім знайти природний еквівалент, щоб дати повне вираження фрази.

Таким чином, фразеологізми в корейській мові перекладаються за допомогою методу альтернативних виразів, якщо в мові перекладу немає еквівалентної фразеологічної одиниці, яка була використана в оригіналі. Подібність фразеології в різних мовах в більшості випадків пояснюється спільністю умов життя, звичаїв і логічних спостережень народів. Еквівалентні фразеологізми не викликають проблем в перекладі, але в деяких випадках фразеологізми можуть бути неспецифічними для певної культури, не мати еквівалента або альтернативного варіанту в іншій мові. В таких випадках можна використовувати описовий **переклад або калькування**.

Висновки до розділу 2

Таким чином, можна зробити **такі** висновки. Трансформації фразеологізмів відбуваються при перекладі текстів, тому вивчення проблеми внутрішньої форми фразеологізмів має практичне значення при вивченні іноземних мов та здійсненні перекладів. Вивчення фразеології дозволяє порівнювати та аналізувати фразеологічні одиниці різних мов як окремі системи, так і взаємодію між ними.

Переклад з корейської на українську може бути досить складним процесом, оскільки корейська мова має власні лексичні особливості, такі як велика кількість іншомовних запозичень, різноманітність діалектів, наявність ідіом, спеціальної лексики, форм ввічливості та звуконаслідувальної лексики. Перекладач повинен бути компетентним у знанні обох мов, розширювати свій світогляд та бути в курсі всіх сучасних подій у обох країнах, знати особливості культури та традицій, які відображені в мові народу. При перекладі фразеологічних одиниць важливо враховувати емоційний стан героя та експресивне забарвлення, правильно обирати одиницю перекладу відповідно до контексту та особливостей культури.

Фразеологізми перекладаються з однієї мови на іншу різними способами, зокрема, повним відповідником, альтернативним, образним і кальковим способом. Фразеологізми в корейській мові перекладаються на українську мову за допомогою тих же методів. Найпоширенішим серед цих методів є метод перекладу за допомогою альтернативних виразів. У більшості випадків адекватність досягається використанням альтернативних варіантів, якщо в мові перекладу не знайдено еквівалентної фразеологічної одиниці, яка була використана в оригіналі. Подібність фразеології в різних мовах в більшості випадків пояснюється спільністю умов життя, звичаїв і логічних спостережень народів.

У перекладі такі загальноприйняті, тобто еквівалентні, фразеологізми не викликають жодних проблем. Цілком природно, що кожна мовна спільнота по-своєму відображає світ. З цієї точки зору фразеологізми в певному мовному співтоваристві можуть бути неспецифічними для певної культури, не мати еквівалента чи альтернативного варіанту в іншій мові. У цьому випадку використовується більш описовий або кальковий метод практики перекладу.

ВИСНОВКИ

Таким чином, можна зробити **такі** висновки. У лінгвістиці існує багато визначень фразеологічної одиниці, але жодне з них не є остаточним. Для зрозуміння змісту фразеологічної одиниці потрібно виділити їх диференційні ознаки, які були б властиві лише цьому типу. Визначення терміну «фразеологізм» є складним і неоднозначним через те, що фразеологія базується на образній когнітивній складовій мислення та залежить від дискурсивної ситуації.

Фразеологізми є сталими мовними одиницями, які допомагають виражати думки та відтворювати явища дійсності. Концепції визначення фразеологічної одиниці, їх класифікації та перекладу з однієї мови на іншу різняться в залежності від дослідників. Хоча корейська фразеологія є молодого галуззю, інтерес до неї зростає, адже дослідження в цій галузі ще не вичерпані.

Фразеологія додає мові яскравості та колоритності. Вона відображає історію та культуру народу через своєрідність його фразеологічних одиниць. У фразеологічних виразах містяться образи, які відображають національну самобутність народу, тому вони часто мають яскраво національний характер.

Фразеологічні одиниці є важливим елементом лексичної системи мови, оскільки вони заповнюють прогалини, що виникають при намаганні людини найменувати нові або незвичні явища дійсності. У багатьох випадках фразеологізми є єдиними можливими способами позначення певних предметів, властивостей, процесів, станів, ситуацій і т.д. Фразеологічні одиниці можна розділити на дві групи: першу складають фразеологізми, у яких семантична зв'язаність між компонентами викликається підпорядкованістю значень окремих слів цілісному значенню фрази, а другу – фразеологізми, які сполучаються на основі фразеологічних зв'язків одного з компонентів.

Корейська мова славиться своєю багатою фразеологією, яка відображає глибоку мудрість народу, його вікову культуру, відношення до батьків, праці, науки та взаємин між людьми. У фразеологічних одиницях виявлені й засуджені негативні риси людини та виражено боротьбу проти неправди. Фразеологізми можна вважати консервативним класом, оскільки вони мають глибоке історичне коріння та відображають архаїчні уявлення про пізнання світу. Завдяки фразеологізмам, які є наче згорнутими культурними текстами, можна реконструювати архаїчні уявлення.

Фразеологічні одиниці корейської мови мають різноманітне джерело походження, яке починається з різних епох. Образи, які використовуються в цих висловах, узяті з різних аспектів корейського народного життя, таких як матеріальна культура, суспільство, економіка, духовність, історія тощо. Ці фразеологічні одиниці можна розглядати як синтез духовних цінностей корейського народу, оскільки вони

допомагають розкрити його історичну картину, характер та національні риси, відображаючи культурні традиції, звичаї та побут народу.

Корейські фразеологізми мають більш рухливу форму, оскільки їх можна включати в речення частково або зі зміненою граматичною формою, проте це не впливає на їх образну форму і значення.

Переклад фразеологізмів з корейської мови на українську є складним завданням, оскільки фразеологічні одиниці мають стійкість та цілісність значення, включаючи стійкі поєднання слів, які за змістом можуть прирівнюватися до окремих слів. Однак найскладнішою проблемою перекладу є передача індивідуального стилю автора тексту. Крім того, в українській та корейській мовах різні менталітети та культури, що впливає на створення образності, тому це також потрібно враховувати при перекладі.

Фразеологічні одиниці в корейській мові походять з різних епох і відображають спостереження за людиною, її фізичним тілом та явищами в світі в різних ситуаціях. Окрім фізичних станів, вони використовуються для вираження емоційних станів людини. Фразеологія у корейській мові формує специфічні конотації та асоціації, які можуть мати як позитивний, так і негативний відтінок. Фразеологічні одиниці є важливою лінгвістичною складовою та містять національну та культурну інформацію, що допомагає отримати уявлення про світ та культуру корейців. Важливо враховувати культурну специфіку та конотації при перекладі фразеологічних одиниць, що допоможе зберегти їхню сутність та образність.

Виходячи з результатів дослідження можна дійти висновку, що у передачі фразеологічних одиниць у творі Чо Намджу «Кім Джійон, 1982 року народження» у перекладі українською більше зустрічаються приклади нефразеологічного перекладу. Також були виявлені випадки, коли в перекладі з корейської на українську мову було використано нефразеологічні вирази, що можна назвати зворотним перекладом. Це було зроблено для опису певних ситуацій та збільшення виразності висловлювання.

Фразеологічні одиниці є невід'ємною частиною живої мови і використовуються як в усній, так і в письмовій формі. У корейській мові особливе

місце займають власне корейські фразеологізми, які допомагають зрозуміти культурні та історичні особливості життя корейського народу. А запозичення фразеологізмів з інших мов є одним з процесів поповнення фразеологічного фонду корейської мови. Корейська фразеологічна система має значний потенціал, а шляхи її розвитку можуть бути різноманітними. Ознайомлення з цими виразами не тільки дозволяє зрозуміти, чому корейці говорять саме так, а й допомагає поглибити знання про життя та побут корейського народу у минулому.

АНОТАЦІЯ

교과 과정의 주제는 "한국어에서 우크라이나어로 관용어 단위 번역의 특징"입니다.

연구 대상은 21세기 한국 문학에서의 관용어였습니다. 연구 목적은 한국어 관용어를 우크라이나어로 번역하는 특징을 조사하는 것이었습니다.

이 연구는 한국어 관용어의 특징을 학습하는 필요성에 기인했습니다. 한국어는 번역과 표현을 할 때 표현성을 만드는 효과적인 수단인 구절이 많기 때문에 감정과 기분을 보다 정확하게 전달하는데 도움이 됩니다.

이 과제 작업의 이론적인 부분에서는 관용어를 언어와 말하기의 기능적 단위로 조사하였으며 관용어의 구조와 분류를 살펴보면서 한국어 관용어를 우크라이나어로 번역하는 과정에서 발생하는 어려움을 드러냈습니다.

관용어는 의사소통 기술의 적극적인 요소입니다. 감정과 표현력은 우리 말에서 관용어의 선명한 수단입니다. 다양한 기원의 출처는 한국어의 관용어를 형성하는 데 기여했으며 다양한 다른 시대와 다른 분야에서 유래한 관용어들이 있습니다. 그래서 관용어를 학습할 때는 민족, 문화, 역사와 언어적 문맥을 고려해야 합니다.

관용어는 현대 언어학적 접근법에 따라 다양한 특징에 따라 분류할 수 있습니다. 언어학에서는 단어의 어원적, 구조적, 의미적, 동기부여 수준과 어떤 단어 그룹에 속하는지에 따라 관용어를 분류하는 다양한 분류 체계가 있습니다. 그래서 한국어 언어학자들의 연구에 기반하여, 세 가지 주요 그룹을 구분할 수 있습니다: 고유어계 관용구; 한자어계 관용구; 외래어 관용구.

한국어 관용어를 우크라이나어로 번역하는 것은 특별한 복잡성을 가지며, 우크라이나어와 한국어에서 비유적 표현을 만드는 것이 종종 사고방식과 문화의 차이로 인해 다르게 이루어지기 때문에 번역 고려해야 합니다. 예술적인 텍스트의 번역 어려움을 이해하기 위해서는 먼저 이 유형의 작품의 일반적인 문체 특징을 파악하는 것이 필요합니다.

예술 텍스트 번역의 주요 과제 중 하나는 원문의 내용의 전체 깊이 완전히 이해하는 것을 목표로 한 사전 분석입니다. 이후 그런 다음 번역 과정의 모델을 만들고 번역 언어로 완전한 예술 작품을 만들기 위해 원본의 예술적과 미적 특징을 전달해야 합니다.

교과 과정의 실제적인 부분에서는 한국어에서 우크라이나어로 관용구 번역의 특징을 조사하고 21세기 한국 문학을 예시로 한국어 관용구의 우크라이나어 번역을 분석했습니다.

연구과정에서 한국어 관용어들은 더 유동적인 형태를 가지게 되었고 비유적 형태와 의미를 잃지 않으면서 부분적으로 문장에서 사용되거나 문법적 형태를 변경되어도 문장에서 사용할 수 있을 발견했습니다. 연구 자료에서는 한국어에서 우크라이나어로 번역할 때 관용구적 번역 방법이 더 자주 사용된 것으로 나타났습니다. 반면 우크라이나어에서 한국어로 번역할 때는 관용구적 번역 방법보다는 비관용구적 번역 방법이 더 많이 사용되는 것으로 분석되었습니다. 또한 한국어에서 우크라이나어로 번역할 때 비관용구적 표현을 사용한 경우도

있었는데 이는 특정 상황을 설명하고 표현력을 높이기 위해 역번역을 사용한 경우였습니다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агібалова, Т. М. (2021). *Граматична семантика в художньому перекладі*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна.
2. Бабич Н. Д. (1984). Антонімія у фразеології східнослов'янських мов // Українське мовознавство. – № 12. – С. 30.
3. Борзих, О.О. (2014). *Роль перекладу у процесі міжкультурного спілкування*, Філологічні науки. Київ: Наука, 3, 31
4. Голубовська І. О. (2004). *Етнічні особливості мовних картин світу* / Ірина Олександрівна Голубовська. – К. : Логос. – 284 с.
5. Гречина, Л. (2020). *Проблеми перекладу фразеологічних одиниць*. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 58 (77), 36-44
6. Денисенко, С. Н. (2010). *Концепт мовної картини світу і сучасні дослідження фразеології*. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, 74 (32), 3–6.

7. Жила, В. (2014). *Основні джерела походження корейських фразеологізмів*. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 32 (54), 28-41
8. Жила, В. (2018). *Порівняльний аналіз фразеологічних одиниць з компонентом око / 𐄀 в українській та корейських мовах*. Молодь і ринок, №18, 11-14
9. Жила, В.Г. (2020). *Опозиція концептів «праця/неробство» в корейській лінгвокультурі*. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 21 (37), 58-74
10. Кабаченко, І.Л. (2005). *Екстралінгвістичні проблеми перекладу – підходи та вирішення*. Київ: Видавництво НГУ.
11. Кабаченко, І.Л. (2019). *Поняття «еквівалентність» і «адекватність» в перекладі*. Київ: Видавництво НГУ.
12. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. (2006). *Теорія і практика перекладу*. Вінниця: Нова Книга. 592 с.
13. Козловський, С. (2017). *Особливості перекладу корейських фразеологічних одиниць*. Мовознавчі студії, 1(66).
14. Комар, Л. (2011). *Фразеологія як наука та її предмет дослідження*. Молодь і ринок, №3, 128–132.
15. Лучик А. А. (2011). *Про плинність лінгвістичної традиції* / Алла Анатоліївна Лучик // Магістеріум НаУКМА. – Вип. 43 : Мовознавчі студії / відп. ред. В. В. Лучик. – К. : Видавничо-поліграфічний центр НаУКМА. – С. 45–49.
16. Лучик, А. А. (2021). *Парадигманальні засади лінгвістики першої половини ХХІ ст...* Київ: Видавничо-поліграфічний центр НаУКМА.
17. П'ятковська Т. (2014). *Концепти української ментальності в мовному дискурсі паремій* / Т. П'ятковська // Рідний край. № 1(30). С. 94–97.
18. Янчук, Н. (2010). *Фразеологізми на позначення процесів мовленнєвої та розумової діяльності в романі «Волинь» Уласа Самчука* / Н. Янчук // Волинь – Житомирщина. - № 22(1). – С. 384-391.
19. Ewha Womans. (2000). *University, the Institute of Language Education. Pathfinder in Korean, high intermediate student book*.

20. 김향숙. (2001). *한국어 감정표현 관용어 연구*. 인하대학교 대학원.
21. 두전하. (2011). '*고유어계 관용구와 한자어계 관용구의 비교 연구*',
인하대학교 석사학위논문.
22. 묘춘매. (2008). '*한국 한자어 관용 표현의 유형 연구*',
강원대학교박사학위논문.
23. 문금현 (2008). '*국어의 관용 표현 연구*', 서울: 태학사.
24. 박영준. (2007). *관용어 사전*. 서울.
25. 이동혁. (2007). *한국어 관용표현의 정보화와 전산 처리*. 서울.
26. 조남주. (2016). '*82년생 김지영*' (Чо Намджу. (2016). *Кім Джійон, 1982 року народження*).
27. 최지훈. (2007). *국어 관용구의 은유, 환유 연구*. 이화여자대학교 대학원.
28. 향징야. (2008). *한중 관용어의 표현 양상과 내포 문화 비교*. 서울.